

Minister Klimatu i Środowiska

DGL-WOZ.0500.9.2026.JW

4374769.17877724.14520381

Warszawa, 01-06-2026

Dotyczy: Odpowiedzi na zapytanie Posła Waldemara Andzela [K10ZAP3448]

W sprawie: sposobu prowadzenia postępowań administracyjnych dotyczących uznania złóż cynku i ołowiu Zawiercie I oraz Zawiercie III za złoża strategiczne.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z zapytaniem nr K10ZAP3448 Posła Waldemara Andzela przekazuję odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

1. Na jakiej podstawie prawnej dokonano ograniczenia zakresu udostępnionej opinii PIG-PIB poprzez anonimizację jej fragmentów dotyczących informacji geologicznej?

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r - Prawo geologiczne i górnicze¹ (dalej jako: „P.g.g.”) ustanawia odrębny, szczególny system udostępniania informacji geologicznej oraz wprowadza określone ograniczenia z tym związane. W sprawach dotyczących dostępu do informacji geologicznej stanowi ona przepisy *lex specialis* wobec ogólnych regulacji w zakresie ochrony informacji. Oznacza to, że jeśli P.g.g. przewiduje własny, szczegółowy tryb ochrony określonych danych, to właśnie ten tryb ma pierwszeństwo i wyłącza stosowanie bardziej ogólnych przepisów. Wynika to z podstawowych zasad wykładni prawa: jeżeli dwie normy regulują ten sam obszar, lecz jedna czyni to w sposób szczegółowy i kompletny, to rozstrzygnięcie musi opierać się na normie szczególnej.

Zanonimizowane fragmenty zawierają szczegółowe dane pochodzące z dokumentacji geologicznej, stanowią one informację geologiczną w rozumieniu przepisów P.g.g. Udostępnienie tych danych prowadziłoby do ujawnienia informacji objętej ochroną ustawową, w tym szczegółowych parametrów złóż.

Dokumenty zostały udostępnione w możliwie najszerszym zakresie. Wyłączenia ograniczono jedynie do informacji geologicznej, nie wyłączono natomiast części analitycznej opinii ani ogólnej oceny spełniania kryteriów strategiczności.

¹ Dz. U. z 2026 r. poz. 69.

Udostępnienie informacji geologicznej regulują przepisy szczególne: art. 98 P.g.g. oraz wydane na podstawie art. 98 ust. 5 P.g.g. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2017 r. w sprawie gromadzenia i udostępniania informacji geologicznej² (dalej jako „Rozporządzenie”). W delegacji wskazano, że minister właściwy do spraw środowiska przy wydaniu rozporządzenia będzie kierował się m.in. potrzebą zapewnienia należytej ochrony informacji geologicznej oraz zróżnicuje wymagania dotyczące przechowywania i udostępniania informacji geologicznej w zależności od zakresu, rodzaju i formy informacji geologicznej oraz jej statusu prawnego.

Każdy ma zapewniony dostęp do informacji geologicznej, zgodnie z zasadami wskazanymi w Rozporządzeniu.

Informacja geologiczna udostępniana jest przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy - prowadzący centralne archiwum geologiczne oraz przez marszałków województw oraz starostów - prowadzących archiwa geologiczne. Udostępnienie informacji geologicznej następuje na podstawie wniosku/ wpisu w księdze ewidencyjnej oraz co do zasady nieodpłatnie.

Ograniczeniu podlega dostęp do informacji geologicznej, w stosunku do której podmiotowi innemu niż Skarb Państwa przysługuje prawo do wyłącznego korzystania z informacji geologicznej. W takim przypadku nie jest możliwe jej pełne udostępnienie (w tym wydanie kopii zawierających informacje geologiczne).

W trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko³ (dalej jako: „ustawa ooś”) nie jest możliwe udostępnienie kopii dokumentu zawierającego informację geologiczną, objętą szczególną ochroną, w tym prawem do wyłącznego korzystania z niej na podstawie art. 99 ust. 3 P.g.g.

2. Dlaczego ograniczenie dostępu do części informacji nie zostało dokonane w formie decyzji administracyjnej, np. o odmowie udostępnienia informacji w części, umożliwiającej skorzystanie przez wnioskodawcę z trybu odwoławczego?

Stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy ooś odmowa udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie przez organ władzy publicznej następuje w drodze decyzji. Zgodnie z art. 16 ww. ustawy odmowa udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie może odbywać jedynie na podstawie enumeratywnie wymienionych w tym przepisie przesłanek.

Zainteresowanemu udostępniono dokumenty⁴ w zakresie, w jakim nie podlegały one ograniczeniom wynikającym z przepisów P.g.g. W stosunku do zanonimizowanych danych, choć stanowiły one również i informację o środowisku i jego ochronie w rozumieniu art. 9 ust. 1 ustawy ooś, Minister Klimatu i Środowiska nie mógł jednak wydać decyzji o odmowie udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie, z uwagi na to, że przedmiotowe dane spełniały zarazem normowane w przepisach P.g.g. kryteria dla informacji geologicznej. Na temat relacji między ustawą ooś a P.g.g. oraz o szczególnych zasadach udostępniania informacji geologicznej pisano już w odpowiedzi na pytanie nr 1.

Podkreślić należy, że Wnioskodawca został poinformowany, że dostęp do zanonimizowanych danych może uzyskać w osobnym trybie.

² Dz.U. z 2017 r. poz. 2075

³ Dz. U. z 2026 r. poz. 670.

⁴ Pismo PIG-PIB z dnia 16 stycznia 2026 r. znak: GGB-511.24.2025.2.MJ (wraz z załącznikiem) oraz pismo PIG-PIB z dnia 16 stycznia 2026 r. znak: GGB-511.25.2025.2.MJ (wraz z załącznikiem).

3. Czy resort dokonał analizy, czy informacje zawarte w opinii PIG-PIB stanowią jednocześnie informację o środowisku i jego ochronie, a jeśli tak – w jaki sposób wyważono obowiązek ich udostępnienia z ograniczeniami wynikającymi z przepisów prawa geologicznego i górniczego?

Minister Klimatu i Środowiska w piśmie z dnia 4 marca 2026 r. znak: DIŚ-VI.431.20.2026.PM poinformował Wnioskodawcę, że przedmiotem wniosku są informacje o środowisku i jego ochronie w rozumieniu art. 9 ust. 1 ustawy ooś. Niemniej jednak część danych zawartych we wnioskowanych opiniach państwowej służby geologicznej (dalej jako: „PSG”) spełniała jednocześnie przesłanki informacji geologicznej, dlatego też organ udostępnił treść dokumentów w możliwie najszerszym zakresie, tak aby nie naruszyć przepisów dotyczących udostępniania informacji geologicznej.

W ww. dokumentach zanonimizowane zostały fragmenty dotyczące:

- budowy złoża (fakt wyznaczenia poziomów w złożu);
- wartości maksymalnych spągu dla poziomów występujących w złożu;
- zawartości cynku i ołowiu dla poszczególnych poziomów wyznaczonych w złożu;
- szacunkowych zasobów pierwiastków śladowych (w przypadku złoża „Zawiercie I”, również określenie jakie to są pierwiastki współwystępujące).

Reasumując, wyłączeniu podlegały jedynie fragmenty obejmujące szczegółowe dane techniczne dokumentacji geologicznej.

Informacja geologiczna stanowi dobro niematerialne, podlegające szczególnej ochronie na podstawie P.g.g., co wynika m.in. z okoliczności, że jej pozyskanie wiąże się z ogromnymi kosztami (po stronie przedsiębiorcy) oraz wieloma korzyściami dla państwa oraz społeczeństwa. Jak wyżej wskazano, udostępnienie informacji geologicznej następuje w specjalnym, odrębnym trybie oraz wnioskodawca ma możliwość wglądu do informacji geologicznej w ww. archiwach geologicznych (zapoznania się z pełną treścią dokumentacji geologicznej).

4. Czy ograniczenie dostępu do informacji geologicznej w tym przypadku wynika z faktu, iż dokumentacja geologiczna nie została jeszcze zatwierdzona, a jeśli tak – czy rozważano możliwość udostępnienia tej informacji w szerszym zakresie z uwagi na istotny interes społeczny?

Dane, które nie zostały udostępnione, pochodzą z dokumentacji geologicznej złoża, która została zatwierdzona. PSG w swoich opiniach nie może posługiwać się informacją geologiczną pochodzącą z tzw. „bieżącego dokumentowania”, gdyż stanowiłoby to naruszenie art. 82 ust. 8 P.g.g.

5. Czy analogiczne opinie sporządzane przez PIG-PIB w innych postępowaniach były udostępniane w pełnym zakresie, a jeśli nie – jakie kryteria stosuje Ministerstwo przy określaniu zakresu udostępnienia takich dokumentów?

Przy ustaleniu zakresu udostępnienia organ kieruje się przepisami, w szczególności dotyczącymi informacji geologicznej. Oznacza to możliwość udostępnienia pełnej opinii PSG - w zależności od jej zakresu oraz statusu informacji geologicznej (był taki przypadek). Udostępnieniu nie podlega informacja geologiczna podlegająca szczególnej ochronie, w tym objęta prawem do wyłącznego korzystania z niej.

6. Czy resort stoi na stanowisku, że możliwe jest wydanie decyzji w sprawie uznania złoża za strategiczne bez uprzedniego ujawnienia w pełnym zakresie kluczowej opinii eksperckiej stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia?

Możliwe jest wydanie decyzji w sprawie bez ujawnienia opinii PSG w pełnym zakresie, ponieważ żaden przepis prawa nie nakłada na organ takiego obowiązku w ramach postępowania prowadzonego na podstawie P.g.g.

Opinia PSG nie ma dla organu charakteru wiążącego, dodatkowo organ samodzielnie dokonuje analizy dokumentacji geologicznej złoża oraz krajowego bilansu zasobów złóż kopalin. Z dokumentami tymi może zapoznać się każdy zainteresowany w archiwach geologicznych.

Zakres udostępnionej opinii PSG umożliwia zapoznanie się ze stanowiskiem PSG, w szczególności w zakresie części analitycznej oraz ogólnej oceny.

7. Czy opinia PIG-PIB została przekazana gminom powiatu zawierciańskiego opiniującym sprawę, a jeśli nie – na jakiej podstawie prawnej ograniczono dostęp do tego dokumentu również w stosunku do tych podmiotów?

Opinia PSG nie została przekazana gminom powiatu zawierciańskiego, ponieważ przepisy prawa tego nie przewidują. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przedstawia opinię w zakresie projektowanych granic złoża strategicznego oraz sposobu zagospodarowania terenu, na którym położone jest złożo.

Zasadą jest, że udział gmin w postępowaniach prowadzonych przez organy rządowe powiązany jest z realizacją zadań własnych gmin. Podmioty te nie posiadają specjalistycznej wiedzy z zakresu geologii oraz gospodarki surowcami, dlatego ustawodawca nie uznał za konieczne przekazywanie gminom opinii PSG.

Warto podkreślić, że występowanie złóż kopalin (oraz posiadane przez nie parametry) ma charakter obiektywny, zaś prowadzenie polityki surowcowej państwa nie stanowi zadania własnego gmin. Natomiast prawidłowa współpraca administracji rządowej i samorządowej stanowi warunek konieczny zrównoważonego rozwoju kraju, dlatego w ministerstwie podejmowane są starania na rzecz racjonalnego podejścia do ochrony złóż kopalin, które umożliwi rozwój społecznościom lokalnym.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Galos
Podsekretarz Stanu - Główny Geolog Kraju
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/